

METODĂ INTERACTIVĂ IN EDUCAȚIA ECOLOGICĂ A ELEVILOR - Studiul de caz -

Prof. MIHAELA GHERGHIN
Școala Generlă. Daia-Română, jud. Alba

ABSTRACT: *Interactive method in environmental education. Case study. The environmental education for the modern school is a primary necessity, because very serious problems caused by global pollution. Case study method is well suited to environmental education that is integrated into the geography curriculum. The active training method which examines a case, a particular situation, authentic or hypothetical or simulated modeled to exist or may arise in a natural, social or economic. This method can be applied in the secondary school level to the environmental education. For example I chose the theme: "The Amazon Rainforest - Myths and Realities"*

Keywords: *interactive method , environmental education, geography curriculum.*

Educația ecologică este sistemul de valori pe care oamenii și-l dezvoltă și care influențează opțiunile și hotărârile care privesc toate aspectele vieții lor, inclusiv cele de mediu.

Tendința de a înlocui tradiționalele ore de predare și ascultare, cu o învățare bazată pe experiențe, simulări, dezbateri și alte activități interactive este foarte benefică în cadrul educației ecologice a elevilor.

Metoda studiului de caz se pretează bine în educația ecologică care este integrată în curriculum de geografie. Insuși scopul educației ecologice demonstrează eficiența acestei metode: de a ajuta elevii să gândească critic și creator, de a cântări opțiunile și a identifica alternative, de a pune întrebări pertinente, a analiza informațiile și a lua decizii.

Studiul de caz s-a născut din necesitatea apropierea procesului de predare-învățare-evaluare de viața practică. Este metoda de instruire activă prin care se analizează un caz, o situație particulară, autentică sau ipotetică, modelată sau simulată care există sau poate apărea într-un sistem natural, social sau economic. Se analizează astfel cauzele, elementele implicate, se fac prognoze, se caută soluții și se alege decizia optimă pentru rezolvarea cazului. Acesta reprezintă o situație-problemă complexă, o

situație geografică sugestivă de o revelație deosebită, reală: exploatarea și valorificarea resurselor naturale, degradarea mediului înconjurător, defrișarea și deșertificarea, etc.

Ca metodă de învățământ, studiul de caz devine un suport al cunoașterii inductive, prin analizarea situațiilor particulare, pentru a determina generalizări deductive. Studiul de caz facilitează analogiile, permite desfășurarea unor demersuri euristice în cunoaștere. Cazul prezentat oferă un cadru conceptual conturat, el va fi analizat din unghiuri de vedere diferite pentru înțelegerea complexității lui.

Forma simplificată a unui studiu de caz se poate realiza în momentele de muncă independentă sau acasă, pornind de la îndrumările date de profesor, elevii urmând să prezinte un pachet de informații, decizii și argumente, rezultate în urma examinării/analizei produsului realizat sub forma unei monografii geografice sau a unei caracterizări privind anumite componente ale algoritmului geografic.

Prin studiul de caz, elevii își creează deprinderi de a aduna informații, de a selecta și valorifica, pentru a lua decizii valabile și a ști să acționeze rapid și eficient în situații excepționale.

Această metodă poate fi aplicabilă la nivelul gimnaziului în cadrul educației

ecologice. Astfel, la clasa a VII-a poate fi utilizată în lecția “Probleme geografice fundamentale ale continentului American”. La începutul lecției se vor preciza obiectivele operationale care sunt vizate prin studiul de caz: să cunoască problematica fundamentală a continentului American, să înțeleagă modul în care funcționează componentele mediului înconjurător, interacțiunea mediu/om și consecințele intervenției antropice, să își asume responsabilitatea unor soluții în rezolvarea problemelor de mediu și să înțeleagă cum poate influența comportamentul lor, degradarea sau păstrarea echilibrului ecologic.

Alegerea situației-problemă din repertoriul de cazuri, din mass-media sau alte surse, va fi urmată de pregătirea conținutului ce va fi prezentat elevilor și de scenariul lecției. Dintre numeroasele exemple, unul dintre acestea pot fi: “Pădurea tropicală amazoniană- mituri și realități”.

Pentru țările în curs de dezvoltare cărora le lipsește terenul agricol, uriașele suprafețe de pădure virgină păreau gata pentru a fi exploatare. Politicienii le-au arătat fermierilor o cale de ieșire din impas, declarând Amazonia drept un pământ fără oameni pentru oameni fără pământ. În timp ce majoritatea fermierilor taie pădurea pentru a obține un teren agricol, alții curăță porțiuni de pădure pentru pășunat.

Creșterea vitelor este o altă cauză a despăduririlor din continentul sud-american. Carnea de vită obținută este exportată în America de Nord, unde există o cerere uriașă de carne ieftină pentru hamburger, cerere venită din partea rețelelor de restaurante fast-food. Timp de un an, doi terenul dă recolte satisfăcătoare deoarece cenușa provenită din arderea vegetației are rol de fertilizator, după care terenul devine sterp. Ploile torențiale lovesc în mod direct solul deoarece lipsește coronamentul arborilor care să oprească precipitațiile, iar în urma impactului solul se întărește. Pierderile de substanțe nutritive din terenul despădurit și ars pot fi atât de mari încât cursurile de apă din regiune suferă din cauza

excesului de substanțe nutritive, ceea ce periclitează viața speciilor acvatice.

Pășunea care rasare din cenușa unei păduri tropicale, rareori poate asigura hrana pentru vite mai mult de cinci ani. Transformarea pădurii tropicale în hamburger le aduce probabil unora profituri mari, însă în mod sigur este una dintre cele mai neraționale modalități de a produce hrana pe care omul le-a inventat vreodată”.

Lecția presupune: precizarea obiectivelor prin studierea cazului, stimularea interesului prin lectura situației-problemă (prezentată pe folie –intrgii clase), lucrul pe grupe de elevi (4-6) stabilind sarcinile de lucru foarte precis pentru atingerea obiectivelor urmărite. Fiecare grupă analizează anumite aspecte.

*Analizarea factorilor care cauzează probleme ale mediului în America și la nivel mondial. Este interesant cum elevii se familiarizează cu cazul, comunică intens, caută informații în mass-media, le sistematizează, iar cauzele găsite de ei se regăsesc în cazul prezentat dar și în alte surse: lipsa terenului agricol, pășunatul excesiv, mineritul, construirea de drumuri, etc.

*Urmărirea componentelor mediului care sunt afectate de aceste cauze, distrugerea echilibrului dintre acestea și evoluția lor. Elevii constată relațiile de interdependență între elementele mediului și consecințe : deteriorarea unei resurse naturale poate declanșa un întreg lanț de probleme ecologice. Concluzia : ei înțeleg că pădurile sunt o resursă pe care omul o exploatează în defavoarea sa și consecințele intervenției neraționale a omului în mediu face ca Pământul să fie atât de vulnerabil la abuzuri, fiind necesare măsuri de protecție și conservare.

*Identificarea soluțiilor: fiecare grup propune 1-2 soluții pentru rezolvarea favorabilă a cazului, ascultă cu interes opiniile celorlalți, compară soluțiile (notate de profesor pe tablă) și le stabilesc pe cele mai eficiente.

Majoritatea elevilor precizează ca soluții: folosirea pădurii netăiate și refolosirea

spațiilor deja defrișate, înființarea de parcuri naționale, rezolvarea gravelor inechităților existente în societate-cauza reala a suferințelor umane și ale distrugerii pădurii. Elevii conștientizează rolul pădurii pentru omeni, precizând că aceasta trebuie exploatată rațional și ecologic (recoltarea de fructe, uleiuri, esențe, etc).

Astfel metoda studiului de caz activează elevii, fiind convingătoare prin valoarea ei demonstrativă, determinându-i să depisteze cazuri asemănătoare în realitatea geografică locală. Elevii se simt eficienți (încetători) când sunt implicați în rezolvarea unor probleme care interesează pe toată lumea și vor înțelege că propriile lor acțiuni ajută sau distrug echilibrul fragil al mediului

BIBLIOGRAFIE

1. Elena Macovei - *Idei pedagogice contemporane*, Ed. ARAMIS, București, 1998.
2. Nicolae Iliaca - *Didactica geografiei*, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 2007.
3. Maria Eliza Dulama - *Didactica geografica*, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 2009.